

MUNIBUORATTAANETI

29

A. 3551

FRA. 5025.2.12247

A-3551

PALDISKI

Paldiski

29

NARVA LINNAVALITSUS.

Raekoda, Raekoja pl. 14, tl. 2.

LINNAVOLIKOGU.

Esimees: J. Hansing, v. v. 10—12, tl. 17, krt. tl. 102.

Esimehe abi: J. Välbe, v. v. 9—11, krt. tl. 131.

Sekretäär: F. Verberg, v. v. 9—12, tl. 2.

LINNAVALITSUS.

Koosolekud teisip., reede, alg. kell 12.

Linnapea: J. Luts, v. v. 10—12, tl. 17, krt. tl. 110.

Linnapea abi: J. Hermann, v. v. 10—12, tl. 2, krt. tl. 171.

Linnanõunikud: Th. Dultsev, v. v. 10—12, tl. 2, krt. tl. 159. J. Klesment, v. v. 10—12, tl. 2.

Sekretäär: F. Verberg, v. v. 9—12, tl. 2.

Arhivaar: E. Dieckhoff, v. v. 10—1, tl. 2.

Linnavalitsuse ja linnavolikogu kantselei.

Raekoda, avatud 1/29—1/23.

Juhataja: linna sekretäär F. Verberg, v. v. 9—12, tl. 2.

LINNAVALITSUSE OSAKONNAD.

Rahaasjandusosakond.

Raekoda, tl. 2.

Juhataja: J. Luts, v. v. 10—12, tl. 17, krt. tl. 110.

Keskraamatupidamisjaoskond. Pearaamatupidaja: A. Karja, tl. 2.

Patendijaoskond.

Hindamisjaoskond. } Asjaajaja: J. Treufeldt, tl. 2.

Linnakassa: v. v. 9—2. Kassahoidja: J. Küünal, tl. 2.

Mrs. Sederan Lemmiku 442
Kuukaudu oli
107 2 fotok
Sadama

14.6.36.

11.6.39

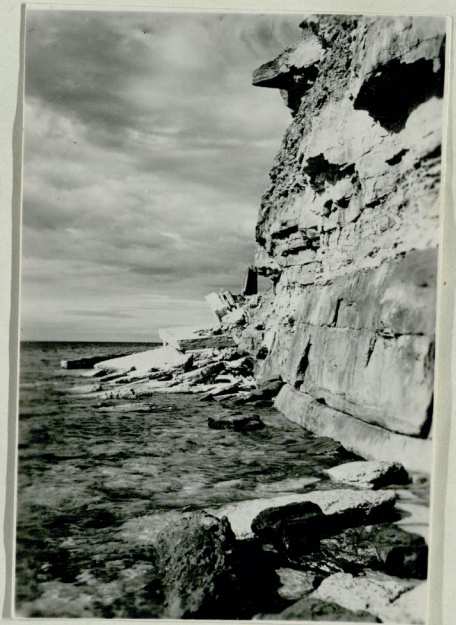
14.6.36
T.A.S.
L'esquis.

-olo.

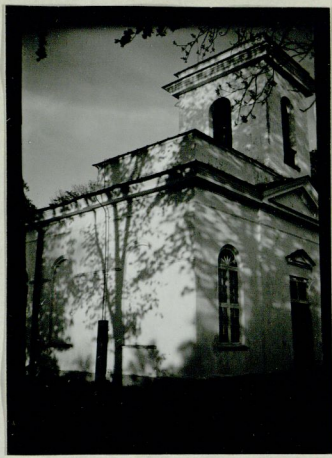
Paldiski

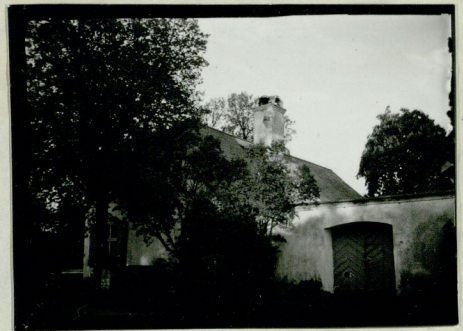
Paisort: tulitorni juures.

11.6.39

Ev. luth. seurakunta
kirkko ja kirkon muuri

Kirkon nr 6., peltti + muuri

Tuuri ja Postkat. muuri
Koristamal "1800"

Saalon ja Peltti + muuri

11.6.39.

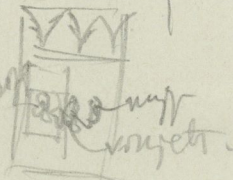
Palkon linnaalton home. Huonekoko
Rae tan.

~~1800~~ benoosale
ruuza

11.6.39

~~muuri~~
~~muuri~~
ouz pal
ja kirkon muuri

Kirkon 6 sai fot
schioetti ja
muuri

11.6.39

muuri

muuri no.

Peeter Suure maja - kanalaks.

Sügisene Paldiski - juunud linn ärkas hetteks ellu.

W. Muu 22. 7. 37

Wäike wäike Paldiski on paari wiimase kuu jooksul saanud wastutahmist kuulsaks. Paldiski wabasadamasse tulnud relwalaew on selles süüdi.

Nüüd wiitakse relwad jälle ära ja warsti juigub linn jälle oma tavalise waiatusesse. „Zaron-Bena-Bena“ aega annab Paldiski rahwal weel tükk aega meele tuletada. Sadamas oli tööd, isegi niipalju tööd, et oma inimestest enam ei jatkunud ja töölisi tuli kohale tuua Tallinnast. Weel mõned päewad - siis on need elewusrikkad ajad möödas. „Wirumaa“ sõitis juba relwalaadungiga wälja, talle järgnemas on ka „Särwamaa“.

Paldiski - Peeter Suure loomung - on wäljasurnud linn. Elanikke on seal weel waewalt 700. Wene ajalgi ei wõinud ta rahwarikkusega hoobelda, kuigi siis rahwarw oli ligi kaks korda juurem, 1300 hinge ümber.

Lausa surmawäitkus walitseb siin tänawail ja tahtmatult tekib küsimus - millest ometi need alale jäänud 700 inimest end elatavad?

Ehitamise selle küsimuse linnapeale hr. Joh. Dresele, kes muide Eesti wabariigis kõige wanem linnapea; ta on iseisewuse algusest peale sellel kohal püsinud.

Linnapea wastab: „Siin nad ära elawad. Mehed nohitawad juhuslikkude sadamatööde juures, kalurid käiwad merel, ühed teewad käsitööd, teised elawad noores põlwes kogutud rahanatusest, kolmandad saadud pensionist ja nii see elu siin läheb. Paljudel perekondadel sõidawad mehed-isad laugel maalimameredel. Ka pole üürimaksimist, sest wanemad meremehed, eriti laewakaptenid on omale soetanud elumaja wäikesse ilu, puu wõi juurwiljaajaga.“

Arstudes Paldiski raudtejaamas rongilt maja ei leia ja eest kedagi peale punast mütsi kandwa jaamaülema ja raudteeteenija, selle ülesandeks wagunihäälimine ja muud jaamatööd. Reijjaid tuli jaamas maja 7 ja pea olid nad majadesse kadunud. Oled jälle üksi kogu linna tänawail.

Linnas näed harwa mõnd inimhinge liikumas ja needki on naised, kes käiwad kaewul wett toomas wõi lähewad poodi. Wai-

tus walitseb ka ainutele Paldiski hotell-restorani „Rogeriwiiki“ ees ja sees, hoolimata sellest, et pealinnast on kohal kaunite loogu asjamehi, kes asteldawad sadamas.

Sadamas on siiski tegewust. Siin on juba näha wuramas weoautosid, kuulda laewawintside ragisemist. Saja ümber on inimesi wäljas. Sadamas näeme Paldiski linnapead Joh. Drese koos oma sekretäri Krapapi ning end. sadamakapt. ja komandandi, praeguse lootsi ja „Rogeriwiiki“ peremehe A. Gnidiniga. Siis on ka sadamajuunud. Ohtul weidi tuitab elu „Rogeriwiiki“, „uhu töölised tulewad „stopkat“ tegema ning äöde juures miibijad juhtiwad tegelased ohtust sõdma ning klaasi õlle juures enne magamaminekut juttu ajama. Mida teeb siis Paldiski muul ajal?

Kõneldes linnainimestega, kurdawad nad selle üle, et lestkool juleti. Siin käis ikkagi kaunis palju lapsi koolis, elasidki siin, kui nad olid kuigilt lähemast ümbrusest. Korteriid on Paldiskis odawad - 5 fr. tuba tuus ja

3-toalise korteri wõib juba saada 15 krooni eest.

Siin on siiski oma aga: kürnid ole lahke ja tee ise remonti. Majaperemehel selleks wõimalusi pole sisetulekute puudusel. Tühje maju on küllaldaselt, kuid need nõuawad lordasemist. Weel kurdetakse, et enam Paldiskisse ei tooda juwelaagrisse soomusronglasi.

„Kui weel soomusronglased käisid suwel siin,“ jutustatakse, „siis oli ka hoopis teine asi. Ohwitserid töid oma perekonnad kaasa ja need elasid linnas korteris. Egas meie sõdurid ka rahata poisid pole. Ikkagi liikus raha, sai kaupmees ja majaperemees. Ka wene-ajal, eriti maailmajõja ajal, oli Paldiskis palju sõjawäge ja linnal oli elu sees. Aga niipea kui kadusid soomusronglased, hakkas Paldiski wajuuma unehõlma. Elanikud kogunesid Tallinna. Paldiski noored näitlikud näiwad hinnas olewat pastoriite filmas. Üks noor õpetaja kosis siit juba naiste, üks tema ametiwend tahab lähemal ajal teise ära wiia omale kodufanaks. On juba kihlatud.“

Gommikul kapten A. Gnidiniga linnas jalutades jutustab ta waimustusega endisest ajast. „Waata, kas ja mäletad weel, et sellel trundil oli wäike majake?“ „Mits ei.“ „Aga kas tead ka, mis maja see oli?“ „Koh?“ „Oma 200 aastat wõi rohkemgi tagasi elutjes siin Peeter Suur, kui ta Paldiski külastas.“

Nüüd on järel waid majaajse. Hoone lammutati ja üks kohalik elanik ehitas materjalist enesele kanala!“

„Aga waata nüüd üles - jatkab kapten. - „Näed seda auku majaseinas? See oli 1856. aastal, Krimmi sõja ajal, kui üks „inglisman“ tuli siia lahe otsa ja pörutas ühe laengu maja pihta. Sein oli tugew, kuul mõrastas seda weidi ja lendas siis rikshetiga metsa.“

Olles nüüd jõunud juba sadama piirkonda, heidab kpt. A. Gnidin pilgu pikale laadudereale, mis ulatub sadamast jaamani: „Enne 1866. aastat, millal ehitati raudteeliini Peterburi-Paldiski wahesele, polnud ju weel „Sermakke“ ega teisi temajarnaseid jäästõhtujaid. Oli jääkirs juba wee peal, laewad enam Peterburi ei läinud ja kõik tülid sisse Paldiskisse. Paldiski oli siis suurele Wenemaale „atnaks Euroopas“. Jumal, kus siis siin oli talwel tegemist.“

Mates sadamast kuni jaamani olid siin suured puuwiljawirnad ja ka all, mere ääres. Aga suur Wenemaa tarwitas ka wälismaa puuwilja ja just apelsinide, sidrunite ja dunte mahutamiseks ehitasidki siia omale laod, nagu Jekisejew (omaaegne Dru loosi omanik), Krjuššow ja teised. Need on erilised laod, köetawad ja kahetordsete seintega, et külma kaubale kallale ei saaks tikkuda. Kõik laod olid tulwilt kaupa. Ja kuidas siis pakajega see õrn ja külmakartew kaup siit Peterburi saadeti? Siis polnud ju soojed waguneid nagu praegu.

Nastid pakiti wiltidesse ja õlgedesse just kui wäikesed rinnalapsed

ja saadeti teele. Ja kui palju weel Paldiski laudu wilja läks wälja. Koh oli ikka siis Paldiskis elu küll...“

Ja wana kapten ohtab,

B. S.

22/7/37 (hess)

Peeteri 32 „Rogeriwiiki“ restorani omanik
kui Alus gnidinile
wähem 2 kumri joles ära.
1 laemalane
1 väikekandja

Pasua + 19 2 kumri kumrib kark
leust
Kambasid
Suur elumaja oli Fuh ohus

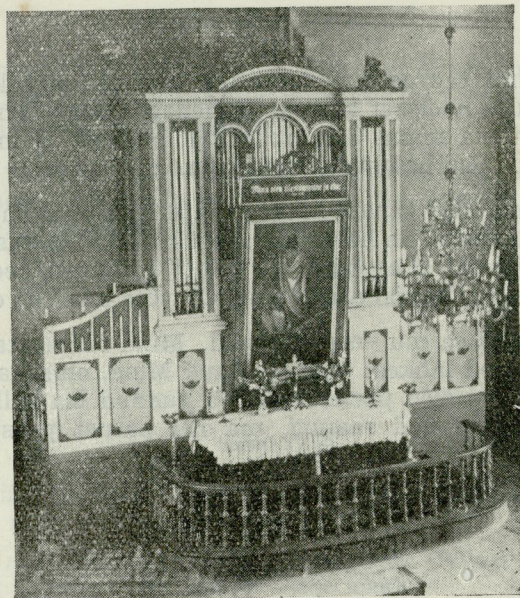
Paldiski õigeusu kogudus kolib. 1. v. 40

Peeter Suure aegne pärandus.

Eesti apostliku õigeusu kiriku üheks wane- matz koguduseks osutub Paldiski kogudus, mis linna ewangeliisimega asub oma pärandustega uuele kohale. Kogudus on rajatud juba Peeter Suure aegu. Alul ehitati siia puust kirik, mis umbes 150 aastat tagasi ehitati ümber kivi ehituseks.

Koguduse waranduse ewangeliisimega kiriku warandused lähewad mitme erikoguduse waldusse. Nii saawat altaripildi omale Nõmme kogudus. Suurem osa kiriku asjadest on toimetatud juba Tallinna. Mahawõtmi- sele tulewad kirikult ka ristid ja kellad, mis samuti toimetatakse Tallinna. Mahajääw kirikuhoone on hinnatud 56.000 kroonile ja läheb erilise komitee waldusse. On wõimalik, et kirik tuleb lammutamisele ja saadawad materjalid kasutatakse uuteks ehituseks. Teisest küljest oletatakse, et kirik tuleb kasutamisele taas kino wõi klubiruumina.

E.E.L.K. PALDISKI KOGUDUS

Piiskopliku jumalateenistuse laulud

pühapäeval, 23. juulil 1939.

I.

Tervituslaul Piiskopile.

Viisil: Nüüd tehke kõrgeks väravad. P. 260.

Sind tervitame, karjane, ja palves vastu võtame: Su tulek olgu Kristuses, Ta pühas osasaamises! Sa tood meil sõnakuulust ja püha ande kosutust. Meid juhi, karjane, Teel', mis on taevane!

II.

Omal viisil. 266.

Mu nimi taevas kirja pandud, Ma olen lapseks arvatud, Saan Isa süles hoolsast kantud Ja hellast temast armastud. Ma tahan ikka tema armus Siin lapselikult hingata, Ei muud ma tea omas rõõmus Kui halastusest rääkida.

Kuis ma sind tänan, hinge hoidja, Et sa nii õndsaks tegid mind! Mind otsisid, oh helde kaitsja, Ehk küll ma eksind, põland sind. Sa hüüdsid: „Lambuke, oh tule!“ Su juure, Jeesus, läksin ma Ja kostsin: „Karjane, siin olen, Oh võta mind su omaks ka!“

Kuis oled sa mu vastu tõtnud, Mind rõõmustanud südamest; Kuis oled lahkest vastu võtnud Mind, oma karja lambukest! Mu haavu oled parandanud Ja pannud Isa sülle mind. Sa hüüdsid: „Armud oled saanud, ma olen patust peastnud sind.“

III.

Omal viisil. P. lisa 109.

Küll kannab kindel kalju Issanda kogudust, Tuult, tormi olgu palju, Et karta hukatust, — Ei tema alus kõigu Seal kalju põhja peal, Ei tema koda liigu Ka tuules, tormis seal.

See kalju — Jeesu sõna ja vere õigus ka, Kes sama eile, täna On oma armuga, Kes Isa sülest tulnud Meil' vaestel' peastjaks ja ilma ilma olnud Omaste saatijaks.

Seal kaljul risti ette Hing usus kummardab ja halastuse kätte End kõiges usaldab. Ta na'ale tormis, marus End võime najata' ja nõnda surma orus Veel elul' tungida.

Ei maha seda risti Vaen murra kalju peal: Ta juurdub kindlamasti just tuules, tormis seal. Ta seisab kõikumata — ja risti kirik ka; Ta põhi muutumata On ilma otsata.

IV.

Eelmisel viisil.

Nii kannab püha kalju Issanda kirikut, ja kui ka vaen nii valju Ta vastu tõusenud, — Ta seisab, sest tall' pandud On alus ülevast, Krist Jeesus, kes meil antud Kui Jumal Jumalast.

V.

Viisil: Oh võta mind, mu Jumal. P. lisa 85.

Oh vägev Isa taevas, sind palun ma: Mind elutööde vaevas Nüüd kinnita, Et maised tahted murduks Su palge ees, Uus päev et võimsalt koidaks Mu südames.

Kui valgeks saab siis süda Ka eluöös, Kui uue päeva sära On südames! Sest saada mind, oh Isa, Su palge ees, Et näeksin elurada Su tahtmises.

VI.

Lõpulaul.

Omal viisil.

Õnnista ja hoia, Vaimuga meid võia, Oma pale tõsta Sa, Issand, ja meid valgusta!

Igal ajal jäägu Meile Sinu rahu, Oma Vajmu anna Sa, Jeesuga meid ühenda!

Piiskop õnnistab kogudust.

Aamen, aamen, aamen! Jeesu nime kiitkem! Meie Issand oled Sa, Esimene, viimne ka!

VII.

Jumalagajatulaul Piiskopile.

Viisil: Oh võta mind, mu Jumal. P. lisa 85.

Sind, karjane, siit saatku Me tänumeel. Sind Jumal kaitsku, hoidku Su eluteel: Su tööde juhiks valgus Me Kristuselt, Su teedel saatjaks lootus Ta sõnadelt.

Me kauniks püüdeks olgu Suur usutöö, Ja Jeesu vaim meil' tulgu, Et vaibuks öö! Ta hoidku meile juhti, Kes virgutab, Ja kaitsku ikka vahti, kes hoiatab!

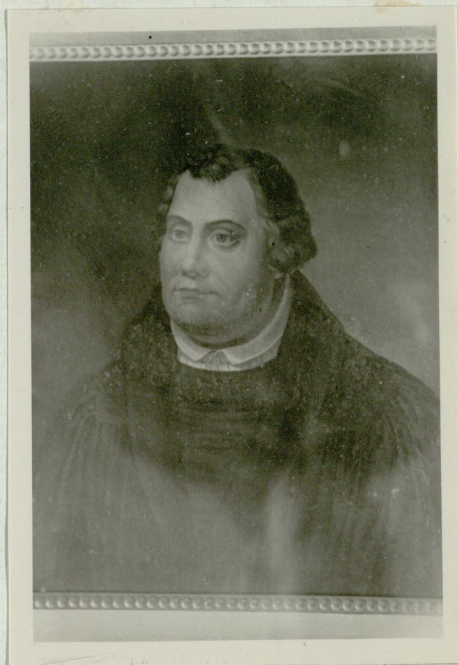
Et tulgu meile rahu ja armastus, Et riid ei enam mahu, Kus ühendus. Oh löögu lökkel' tuli Me keskel nüüd, Et võidaks armupõli ja püham püüd!

Paldiski Ev. L. KIRIK
ESE Kivimäe

KAART NR. _____
KIRJELDATUD 18.8.43

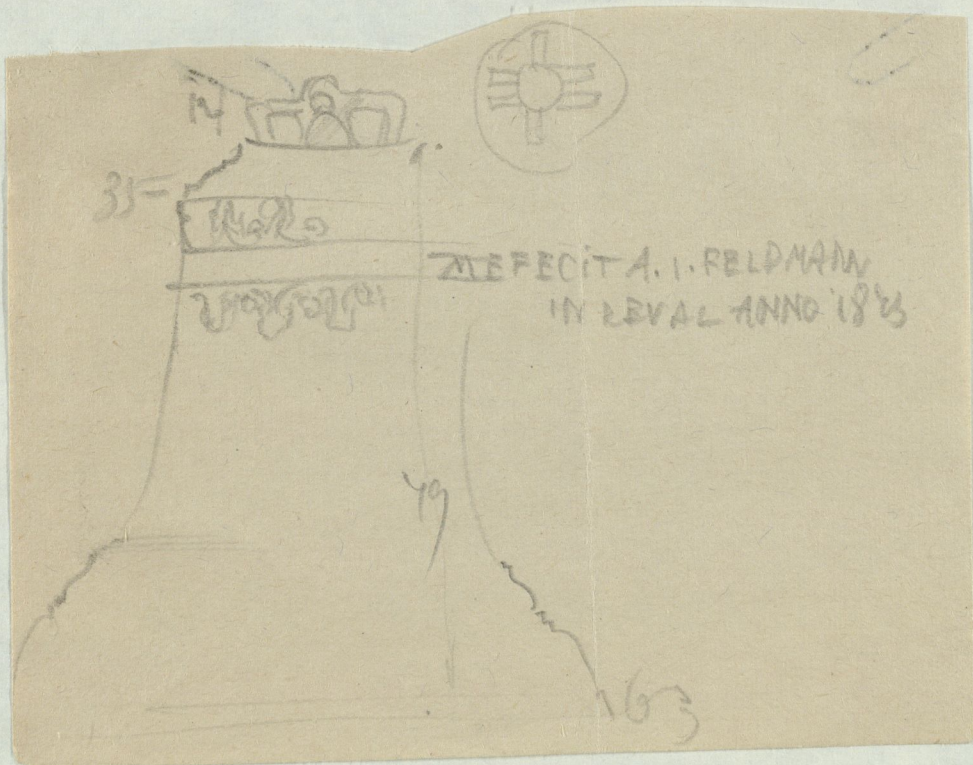

Seppä: E. Schmitt
Riivitud - väpelojatu. Annu 1828 x 24

Koloritud foto L. Cranachi järgi
36 x 33,5

• Kristus kaudu ja
kõige ligi.
Respondi per Espasie
Ghustiaf in
Annu 1628
Kõrvali kütuspois
Foto oli kolon. nach Cranach.

• Polt, Kristus kaudu
6.3 / tavaliselt väpelojatu
185. / päike, kütus
Luther 6.3, 1858
(+ kaudu
müü tõotan)

ZIEFECIT A. I. REIDMAN
IN REVAL ANNO 1823

163

Paldiski Ev. l. usm KIRIK

ESE Kaunas

MATERJAL hõbe

VÄRV

SEISUKORD

MEISTER, MEISTRI MÄRGID lisaküljel

VALMISTAMISE KOHT JA AEG 1758 a.

MÕÖTMED, RESP. KAAL, SKEEM lisaküljel

KELLE VALDUSES, ASUKOHT Kiv. Nõmmeorgu kirikule
Kra Jaanbergi kaks.

MIL TEEL OMANDATUD

KIRIKU ARHIIVIS MAINITUD

MUINSUSKAITSE REGISTRISSE VÕETUD

M. K. USALDUSMEES KOHAPEAL

KIRJANDUSES MAINITUD

Kirikum.

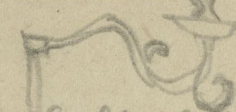
3 haard kristallkõlber

-I 2 võt kaotatud

(mehaaniline)

1932

... ..

• Galtai lõhnar ümberaaga

• 2 falgas) pindlõhn

• 3 vapemal lõhnar kaotatud

nahe sama lõhnar (kõr)

• lots - hõbevalde

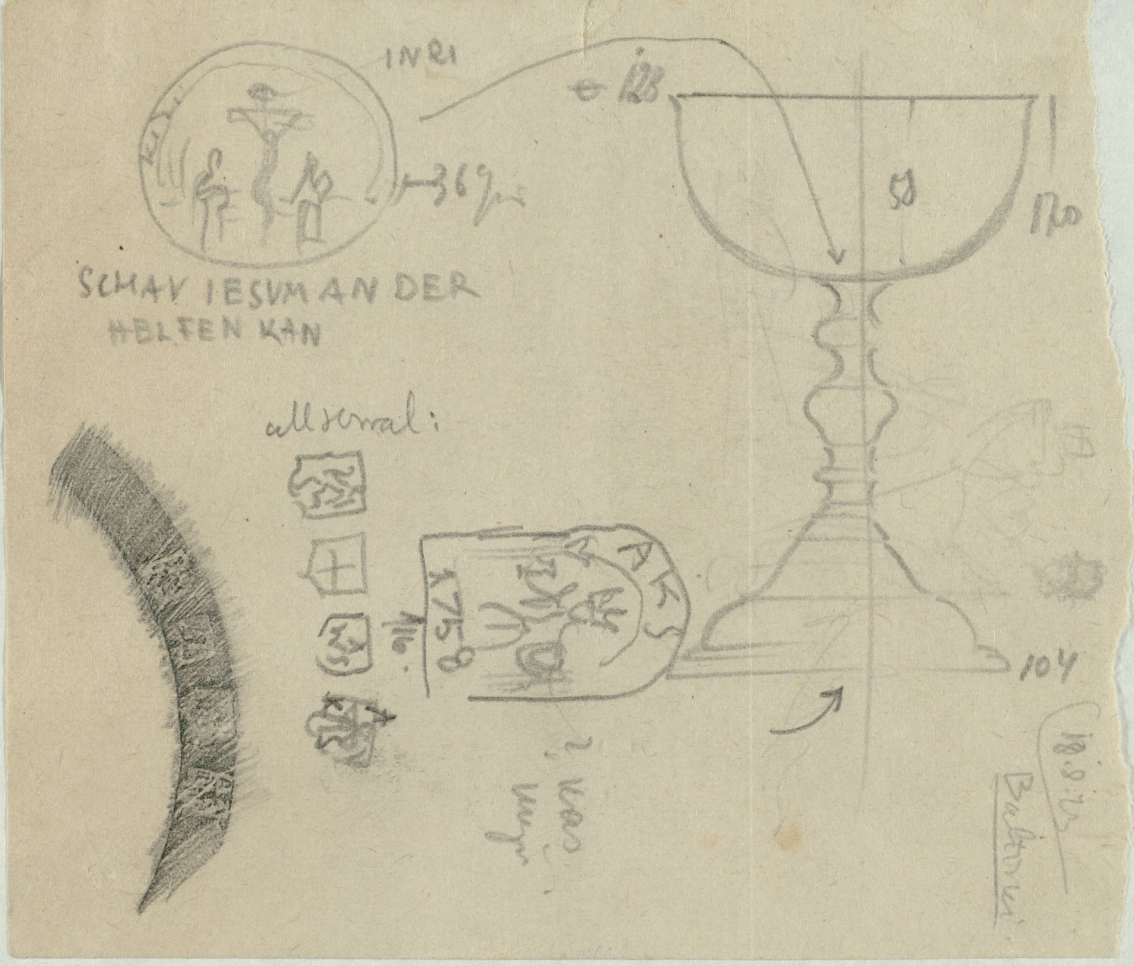
ingus air - kints kammul

mit, jala lõhnar

klõbõ

Kirikum hõbe lõhnar

beetumise lõhnar

INRI

123

36%

SCHAV IESU AN DER HELTEN KAN

allkõrval:

104

1891/2

Baltina

• Hõbekaar 1863

• Kaunas hõbe kaunistus, see kulla

• Coborn lõhn 1874.

1878'25 Baltina

Courant in u. duve Reinfeld

• St. Ermit Colobonne (püüetud)

foto. Pärnu 1891-1892

• Foto Vilhan Theodor Jaanar

Blond Pärnu 1891-1894

Kra Jaanbergi kaks, nõmmeorgu kirikule

Lõhnar hõbe

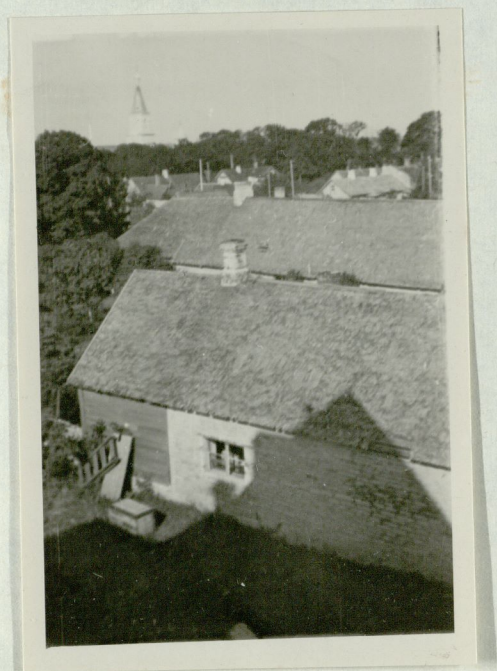

Raet.

Raet.

Neimari maja on

Paldri Raet 8 -
Heinmann Luik.

See Vreny 41
Elisabeth 18
19.11.24

fu. 1. 1898. 2000. over her

Yleis 8 - as toimija. Hooste par.

fu. 18. 1900.

Petri 12
maja vald pime
mõni altnikuja. Põlle
maalt. ingel pelni osse. naja
Kalle Petri 18
Khandel
ms.

for 1000

Edwin van
Wijk